

ÚTOČISKOVÉ MESTÁ

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ:

4 Moj 33-36; Joz 20,1-7; Ef 2

ZÁKLADNÝ VERŠ

...my, čo sme našli útočisko v tom, že sa budeme verne pridržať ponúkanej nádeje. Máme ju ako istú a pevnú kotvu duše... Žid 6,18.19

Aj keď Boh verne splnil všetko, čo sľúbil, samotný národ – prinajmenšom prvá generácia – nebol verný a namiesto toho, aby zdedili zaslúbenú zem, zomreli v drsnej púšti na nesprávnej strane rieky Jordán. Aká tragédia, najmä preto, že to takto vôbec nemuselo dopadnúť. Napriek všetkému, čo dostali a čo pre nich Boh urobil, nechceli mu dôverovať, odmietali konať vo viere, aj keď boli svedkami takých dramatických prejavov Božej moci, aké väčšina z nás nikdy nevidela a v tomto živote zrejme ani nikdy neuvidí.

Ale Boh sa svojho ľudu v žiadnom prípade nevzdal. Myšlienka, ktorá sa v Biblii objavuje stále znovu, je, že Boh verne plní svoje zaslúbenia. Pán bude mať svoj vykúpený ľud v novom nebi a na novej zemi. O tom niet pochyb. Jediná otázka, ktorá z toho vyplýva pre nás, je: Budeme tam? Alebo budeme ako prvá generácia, ktorá napriek všetkému tomu, čo pre ňu Boh urobil, nechcela uveriť zaslúbeniam, ktoré jej Boh dal?

V poslednej úlohe budeme hovoriť o tom, ako sa Izraelci pripravovali na čas, keď získajú sľúbené dedičstvo.

LEKCIA Z DEJÍN

- 2** Prečítaj si 4 Moj 33. Čo si myslíš, prečo Mojžiš na príkaz Hospodinov zapisoval miesta, z ktorých vychádzali a kde sa zastavovali? Na aký účel to mohlo slúžiť?

Ak sa nad tým zamyslíme, je to naozaj neuveriteľné. Celý národ uniká po stáročiach útlaku svojim vykorisťovateľom a štyri desaťročia prežije putovaním po nehostinnej sinajskej púšti. Naozaj sa to mohlo stať len vďaka Božej milosti, moci a zázrakom, ktoré urobil. Všimnime si tiež, že z miesta na miesto putovali na Hospodinov príkaz, ako to zdôrazňuje druhý verš. Hospodin chcel, aby ani oni, ani budúce generácie nikdy nezapli, že celé putovanie hebrejského ľudu púšťou je naozaj príbeh o Bohu a jeho zaobchádzaní s hriešnymi ľuďmi v snahe zachrániť ich a doviesť do zaslúbenej zeme.

Príbeh o ich putovaní je úžasný. Aj dnes sú však biblickí učenci, ktorí nepopierajú realitu skupiny bývalých otrokov odchádzajúcich z Egypta, no pokúšajú sa vysvetliť to čisto prirodzeným spôsobom. To znamená, že robia presne to, čo Hospodin nechcel, aby sa stalo – a to, aby zabudli, že Boh bol stredobodom všetkého, čo sa vtedy udialo.

- 2** Prečítaj si 4 Moj 33,50-56. Odmysli si bezprostredný historický kontext (a teda aj ťažké otázky, ktoré z toho pre nás dnes vyplývajú). Aký dôležitý duchovný princíp nachádzame v týchto veršoch? Na základe toho, čo vieš o dejinách starovekého Izraela po usadení sa v zaslúbenej krajine, odpovedz, prečo bol tento príkaz taký dôležitý?

Kompromis s týmto svetom bol a stále je „trňom v oku a ostňom v boku“ pre Boží ľud. (v. 55) Ak sa nebudeme chrániť pred zlými vplyvmi tohto sveta a pred kultúrou, ktorá nás obklopuje, budeme v nebezpečenstve, že tieto veci zničia našu vieru a zvedú nás scestie.

- 2** Ako sa môžeme chrániť pred negatívnymi vplyvmi, ktoré sú okolo nás? Ako sa dostať do opačného extrému a neizolovať sa od ľudí, pre ktorých tu ako kresťania sme a ktorým máme predstaviť Božiu lásku?

MESTÁ PRE LEVITOV

Leviti mali byť odmenení za to, že prejavili vernosť pod vrchom Sinaj. Ich podielom bol Boh. A predsa im Boh dal konkrétne opatrenia, ako majú žiť medzi ľudom, ktorému majú slúžiť.

❓ Aké opatrenie urobil Boh pre Levitov? Čo nás to učí o Božom zámere pre ich život? 4 Moj 35,1-8

Všimnime si tiež, aké územie mali dostať z každého pokolenia. Tí, čo dostanú väčšie územie, majú dať viac ako tí, čo dostanú menej. Opäť tu vidíme spravodlivosť v rozdeľovaní krajiny. Všetky pokolenia mali dať „zo svojho dedičného vlastníctva“. (v. 2) Všetky sa mali podieľať a presvedčiť o tom, že Leviti majú zabezpečené všetko potrebné. Hospodin jasne chcel, aby poznali svoje povinnosti. Princíp odovzdávania desiatkov funguje rovnako. Tí, čo majú veľa, automaticky odovzdajú viac ako tí, čo majú menej.

Súčasne, to, že sa o nich mali postarať ostatné pokolenia, muselo Levitom neustále pripomínať ich zodpovednosť konať svoju prácu verne v záujme ľudu.

Leviti žili rozptýlení medzi všetkými pokoleniami Izraela, čo znamená, že neboli sústredení v jednej konkrétnej oblasti. Mali žiť medzi ľudom a tak možno pripomínať vernosť svojich otcov v čase, keď ostatní uctievali zlaté teľa. Posvätnými úlohami, ktoré plnili, mali ľudu neprestajne svedčiť o vernosti a svätosti. Tým, že žili medzi nimi, patrili do ich spoločenstiev, delili sa s nimi o ich zápasy, starosti i radosti, Leviti – ak boli verní svojmu povolaniu – mali byť pre národ požehnaním. Nemali byť nikým mimoriadnym, nijakou elitou ani namyslenou triedou, ktorá bude žiť mimo spoločenstva, v ktorom slúži. Oni mali slúžiť, nie naopak. Je to príklad skutočnej, pravej služby.

❓ Čo text Ef 2 hovorí o tom, čo znamená patriť do spoločenstva veriacich? Ako sa môžeme čo najlepšie stať súčasťou spoločenstva a splniť rôzne úlohy, ktoré sme povolaní vykonať?

ÚTOČISKOVÉ MESTÁ

- ❑ **Prečítaj si 4 Moj 35,6-12. Ako by si vlastnými slovami vyjadril zmysel útočiskových miest?**

V tom čase nefungoval v Izraeli nijaký systém spravodlivosti. Ak niekto úmyselne alebo neúmyselne zabil človeka, najbližší príbuzní obete sa stali „vykonávateľmi krvnej pomsty“, aby vykonali spravodlivú odplatu. (5 Moj 19,12) Aby vo výkone spravodlivosti nedošlo k omylu, zriadený bol systém šiestich levitských miest (tri na každej strane Jordánu), kde mohol vrah nájsť útočisko. (Józ 20,1-7)

Verš 4 Moj 35,12 vyjadruje dôležitú myšlienku. Útek do mesta automaticky nezaručoval trvalý azyl. V niektorých prípadoch šlo o dočasné útočisko, „než sa postaví pred súd pred pospolitosťou“. To znamená dovedy, kým sa potvrdili fakty o danom prípade. Tieto mestá neposkytovali určitý druh trvalej diplomatickej imunity, ako je to dnes, keď sa diplomat dopustí trestného činu v hostiteľskej krajine a unikne. Tieto mestá mali zabrániť tomu, aby pri výkone spravodlivosti nedošlo k omylu.

- ❑ **Prečítaj si 4 Moj 35,9-21. Ako chápeme túto formu spravodlivosti vo svetle evanjelia?**

Niektorí ľudia nechápu, ako môže byť niečo také v súlade s biblickými veršami o odpustení alebo nastavení druhého líca. V tomto prípade však ide o trestný zákonník. Evanjelium o odpustení a milosti, ako nám ho predstavuje Kristus, neznamená, že spoločnosť nemá potrestať zločin – zvlášť niečo také, ako je vražda alebo ťažký zločin. To, že vrah sa mohol pred Bohom dokonca kajať, je iná vec. Ako môže spoločnosť fungovať, ak zločin zostane nepotrešaný? Vidíme tu, ako Boh zaistil, aby sa aj prípad jedného z najhorších zločinov – vražda – riešil čestným a spravodlivým spôsobom.

- ❑ **Predpokladajme, že poznáš rodinu, ktorej jeden člen bol zavraždený. Obžalovaný – nepochybne vinný – je usvedčený. Možno si obeť osobne poznal a aj ty teraz prežívaš veľkú bolesť. V tvojej krajine sa znovu rozvírila diskusia o opätovnom zavedení trestu smrti. Ako bude prežitá tragická skúsenosť ovplyvňovať tvoje postoje a názory?**

ÚTOČISKOVÉ MESTÁ — POKRAČOVANIE

? Prečítaj si 4 Moj 35,22-34 a odpovedz na nasledujúce otázky:

Ako bolo celé spoločenstvo zapojené do riešenia problematických situácií?
Prečo to bolo pre nich dôležité?

Aký rozdiel sa robil medzi pripravovanou vraždou a neúmyselným zabitím?

Aj keď mohlo ísť o náhodnú smrť, páchatel' musel zostať v útočiskovom meste, aby bol chránený. Prečo to bolo tak? Preštudujte kontext.

V celej Štvrtej Mojžišovej knihe vidíme príklady Božieho nadprirodzeného zásahu, zvlášť v prípadoch odpadnutia, hriechu a vzbury. Čo si myslíš, prečo Hospodin zriadil taký systém spravodlivosti, v ktorom boli ľudia zodpovední za určenie viny alebo neviny? Prečo Boh nevykonával spravodlivý trest nadprirodzeným spôsobom, ako to urobil v iných prípadoch?

Prečo vrah nemohol byť odsúdený na smrť len na základe svedectva jediného svedka? Čo nám to hovorí o vážnosti otázky trestu smrti?

KRISTUS, NAŠE ÚTOČISKO

Môj Boh je moje bralo, k nemu sa utiekam, môj štít, roh mojej spásy, moja pevnosť, moje útočisko, môj záchranca, zachránil si ma pred násilím. (2 Sam 22,3)

? Ako nám uvedený verš aspoň sčasti vyjadruje, čo útočiskové mestá poskytovali?

? Akým spôsobom nachádzame útočisko a ochranu v Kristovi – podobne ako tí, ktorí unikli do útočiskových miest? Pozri Ján 8,10.11; Ef 1,7; Kol 1,14; Žid 6,18

„Útočiskové mestá boli zriadené pre Izraelcov a sú symbolom útočiska, ktoré zabezpečuje Kristus. Láskyplný Boží Syn, ktorý v dávnej dobe tieto časné útočiskové mestá ustanovil, ponúka priestupníkom Božieho zákona bezpečnú ochranu na základe svojej preliatej krvi. V ňom môžu nájsť útočisko pred 'druhou smrťou'. Nijaká moc nemôže z Kristovej ruky vytrhnúť tých, čo ňuho hľadajú odpustenie. 'Teraz teda už niet odsúdenia pre tých, čo sú v Kristovi Ježišovi. A kto ich odsúdi? Kristus Ježiš, ktorý zomrel, ba viac – ktorý bol vzkriesený, je po pravici Boha a prihovára sa za nás', aby sme 'mali silné povzbudenie my, čo sme našli útočisko v tom, že dosiahneme ponúknutú nádej.' (Rim 8,1.34; Žid 6,18)

Kto utekal do útočiska, nesmel váhať; bezodkladne musel opustiť rodinu i zamestnanie. Nesmel sa zdržiavať lúčením so svojimi milými. V ohrození svojho života musel obetovať všetko a sledovať jediný cieľ – čím skôr sa dostať do bezpečia. Nesmel myslieť na únavu ani na prekážky. Utečenec nesmel ani na chvíľu poľaviť v úsilí, kým sa nedostal za múry mesta.“ (PP 385; PP 516.517)

Táto paralela nie je presná, pretože naše chápanie kríža je také, že dokonca aj ľuďom, ktorí sa dopustili úmyselného hriechu, ba aj vraždy, môže Boh odpustiť.

? Máš pocit, že nie si dosť dobrý, aby si bol spasený? Zdá sa ti, že tvoje hriechy sú príliš veľké, preto ťa Boh nemôže prijať? Máš pocit, že si odpustenie nezaslúžiš? Ak áno, potom prečo je dôležité zabudnúť na to, ako sa cítiš, a domáhať sa zaslúbení o odpustení, spasení a prijatí, ktoré ti Ježiš ponúka?

ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

V knihe *Patriarchovia a proroci* si prečítaj kapitolu Rozdelenie Kanaánu. (PP 380-389; PP 510-520)

„Kým hriešnik nenájde útočisko v Kristovi, hrozí mu trest večnej smrti. Ako otáľanie či nedbalosť mohli utečenca olúpiť o jeho jedinu nádej na zachovanie života, tak váhavosť a ľahostajnosť môžu človeka priviesť do záhuby. Veľký nepriateľ, satan, sleduje každého priestupníka Božieho svätého zákona a kto si neuvedomuje nebezpečenstvo a opravdivo nehľadá záchranu vo večnom Útočisku, stane sa korisťou nepriateľa.

Kedykoľvek chránenec opustil útočiskové mesto, právo nad ním prevzal pomstiteľ. Ľud sa mal naučiť vo vlastnom záujme zachovávať bezpečnostné ustanovenia večnej Prozetelnosti. Nestačí, aby hriešnik veril, že pre Kristove zásluhy má hriechy odpustené, ale vierou a poslušnosťou musí v Kristovi zostávať.“ (PP 385.386; PP 517)

NÁMETY NA UVAŽOVANIE

- Ako rozlišujeme medzi odpustením hriechu v súvislosti s krížom a spasením, a zločinom v súvislosti s trestným právom? Prečo musíme – alebo máme – medzi tým robiť rozdiel?
- V triede uvažujte o otázke v časti na utorok, kde sa hovorí o treste smrti. Čo by si povedal príbuzným a prečo? Je správne a čestné aplikovať to, čo platilo pre staroveký Izrael, na náš dnešný právny systém?
- Prečo je také dôležité pamätať na to, ako nás Hospodin viedol v minulosti – či už ako jednotlivcov, alebo ako cirkev? Aké nebezpečenstvo nám hrozí, ak zabudneme na Božie vedenie v minulosti? Prečo je zároveň dôležité nerozmýšľať príliš veľa o tom, čo už bolo a čo sa už nedá zmeniť? Ako to správne vyvážiť?
- Ako by si odpovedal, keby sa ťa niekto opýtal: „Čo znamená nájsť útočisko v Kristovi?“ Ako v praktickom živote hľadáme „útočisko v Hospodinovi“? Čo to znamená? Ako by to malo zmeniť náš život?
- Ako dnes pristupujeme k ľuďom, ktorí porušia určité zásady? Ako sa zachovať voči svojvoľným členom, ktorí svojím správaním robia Bohu hanbu? Ako sa k nim zachovať tak, aby sme ich neodsudzovali? Alebo to máme robiť?

ZHRNUTIE

Na hraniciach zaslúbenej krajiny Mojžiš stručne zhrnul Izraelitom, ako ich Boh po celý čas viedol. Tesne pred vstupom do Kanaánu Hospodin zriadil útočiskové mestá, azylové mestá, ktoré jedinečným spôsobom predstavovali útočisko, ktoré ako hriešnici nachádzame v Kristovi.